

HALLINNOINTISUUNNITELMA

Kartano Hovinpuiston keskellä. Kuva: Krista Ylinen.

Lampipuiston marraskuu. Kuva: Kirsi Sali.

Alkusanat

Tämän hallinnointisuunnitelman pohjana toimii vuonna 2023 tehty Harjun kampuspuiston hallinnointisuunnitelma. Ensimmäiseen Green Flag Award -hakuprosessiin saatiin suuresti apua Hämeen ammattikorkeakoulun rakennetun ympäristön hortonomiopiskelijoiden vuonna 2022 tekemästä toiminnanohjaussuunnitelmasta. Hallinnointisuunnitelma päivitettiin keväällä 2025.

1	JOHDANTO	5
1.1	Yleistä.....	5
1.2	Sijainti.....	5
1.3	Alueen historia.....	6
1.4	Aluekartta	6
2	SAAPUMINEN PUISTOON / A Welcoming Place.....	7
2.1	Sisääntulo.....	7
2.2	Turvallinen saavutettavuus.....	8
2.3	Opasteet ja kyltit	8
2.4	Esteettömyys	8
3	TERVEYS JA TURVALLISUUS / Healthy, Safe and Secure.....	9
3.1	Terveelliset palvelut ja aktiviteettien tarjonta	9
3.2	Turvalliset tilat ja laitteet.....	10
3.3	Turvallisuus alueella	10
3.4	Lemmikkieläimien huomioiminen	11
4	PUHTAUS JA KUNNOSSAPITO / Well Maintained and Clean	11
4.1	Jätehuolto ja kierrätys	12
4.2	Viheralueiden kunnossapito	13
4.2.1	Viheralueiden kunnossapitoluokitus.....	15
4.2.2	Kunnossapidon haasteet	16
4.3	Puuston kunnossapito	16
4.4	Rakenteiden ja infrastruktuurin ylläpito.....	17
4.5	Laitteiden ja välineiden kunnossapito	17
5	YMPÄRISTÖ / Environmental Management	18
5.1	Ympäristövaikutusten hallinta	18
5.2	Jättemäärän vähentäminen	19
5.3	Torjunta-aineiden ja kemikaalien käyttö.....	19
5.4	Kasvualustat	19
5.5	Vieraslajit	19
5.6	Ilmastomuutokseen sopeutumisen strategiat	20
6	LUONNON MONIMUOTOISUUS JA LUONTOARVOT / Biodiversity, Landscape and Heritage	21
6.1	Kasvillisuus	21
6.2	Arvokkaiden luontokohteiden säilyttäminen	21
	Kuva: Lampaat pitävät panssarikiviasteiden linjaa avoimena.	22
6.3	Istutusalueiden suunnittelu	22
7	OSALLISUUS JA YHTEISÖLLISYYS / Community Involvement	23

7.1 Yhteisön osallistaminen	23
7.2 Aktiviteetit ja palvelut	23
7.3 Tapahtumat	24
8 MARKKINOINTI JA VIESTINTÄ / Marketing and Communication	25
8.1 Markkinointitavat ja -kanavat	25
8.2 Markkinoinnin tavoitteet.....	25
9 HALLINNOINTI / Management	26
9.1 Hallinnointi ja organisaatio.....	26
9.2 Rahoitus	27
9.3 Tavoitteet ja hankkeet	27
Lähteet	29

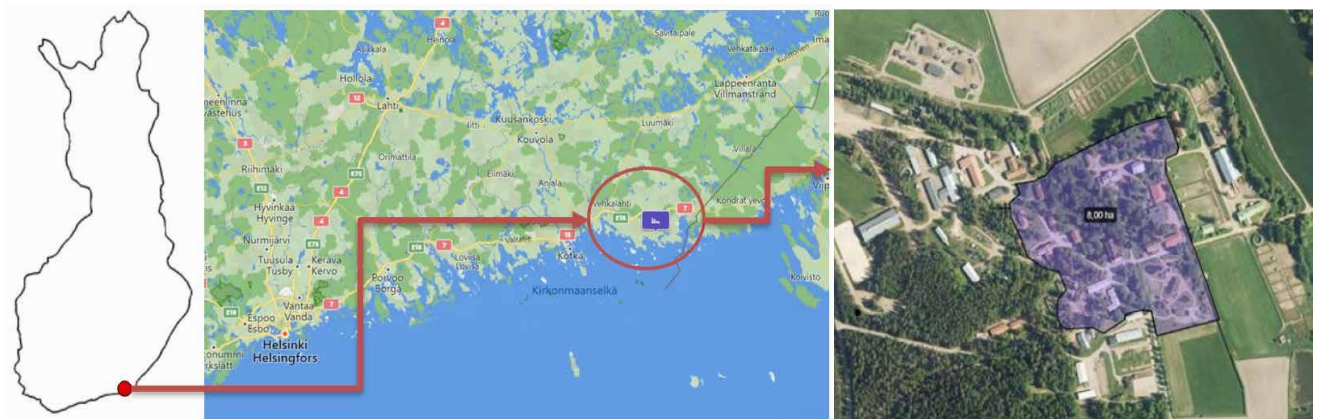
1 JOHDANTO

1.1 Yleistä

Harjun oppimiskeskus on yksityinen luonnonvara-alan oppilaitos Virolahdella. Harjussa koulutetaan hevostalouden, puutarha-, maatalous- ja metsäalan sekä luonto- ja ympäristöalan ammattilaisia. Harju idyllinen kartanomiljöö tarjoaa monipuolisia mahdollisuuksia retkien, kokousten, leirien ja juhlien järjestämiselle. Harjussa on kesäisin 200 majoituspaikkaa ja monipuoliset ravintolapalvelut sekä tarjolla on juhla-, kokous- ja saunatilat erilaisten tilaisuuksien järjestämiseen.

1.2 Sijainti

Harjun oppimiskeskus sijaitsee Ravijoen kylässä Virolahden kunnassa, noin 170 kilometriä Helsingistä itään. Oppimiskeskus sijaitsee Ravijoen jokilaaksossa, noin kaksi kilometriä Suomenlahden rannalta. Alue on loivasti kumpuilevaa peltomaisemaa, josta nousee ajoittain suuria rapakivigraniittisia mäkiä. Alue on perinteikstä kivilouhimoiden seutua ja lähiseudulla toimii edelleen kivilouhoksia. Alueen kartanohistoria on muokannut Harjun maisemaa jo satoja vuosia. Talvi- ja jatkosodan välisenä aikana 1940–1941 Suomen rajan läheisyyteen rakennettu puolustuslinja, Salpalinja, kulkee jokilaakson ja kampuspuiston poikki. Alueella on teräsbetonikorsuja ja muita linnoitteita sekä kiviä panssariestekenttiä. Salpalinja tuo alueelle omaleimaisen yleisilmeen sekä merkittävän historiallisen arvon.

Karttakuvat HAMK:n opiskelijaryhmä (2022), ilmakehu Maanmittauslaitos (2023).

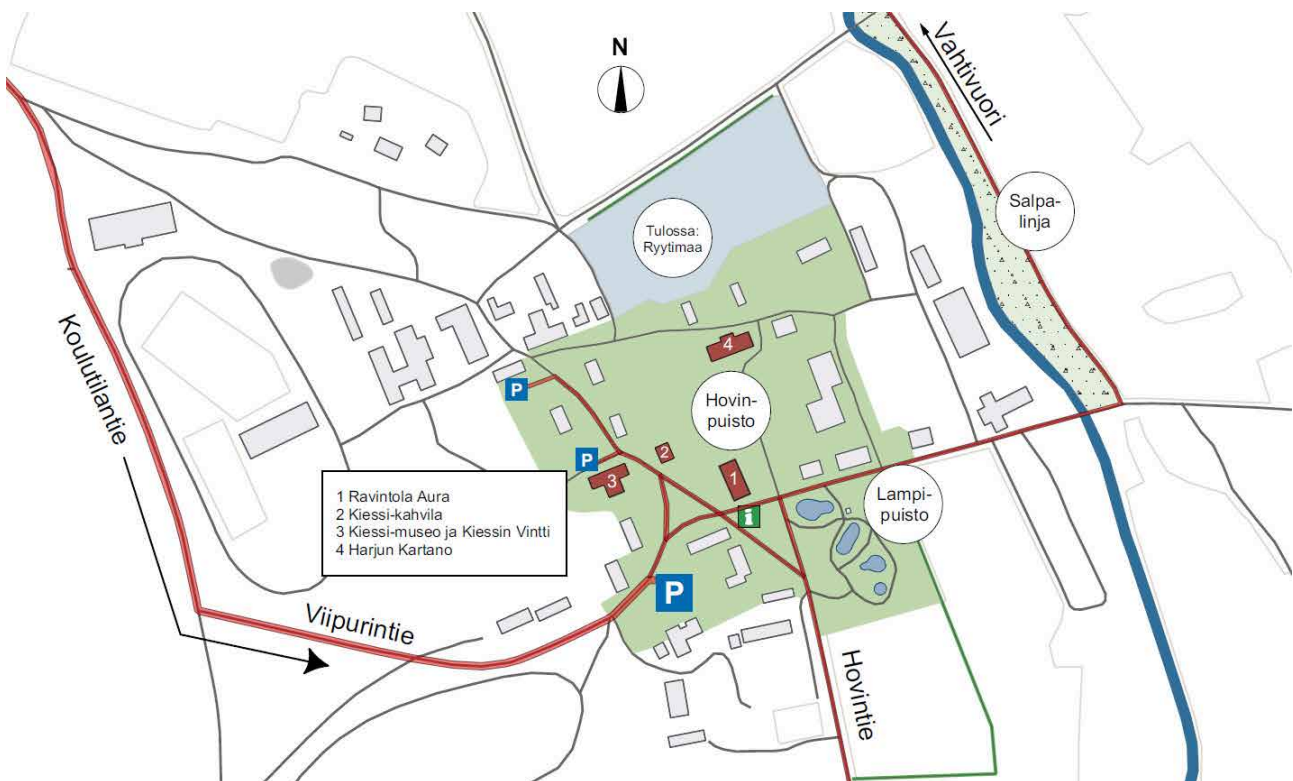
1.3 Alueen historia

Katariina Suuren aikoihin 1700-luvun lopulla Johan Henric Elfving (1737–1809) sai asumisoikeuden tilaan. Tämän poika Anton Elfving nimettiin 1812 Kymin kihlakunnan kruununvoudiksi ja hän päätti asettua asumaan Harjuun.

1833 Fredrik Wilhelm Baeckman osti Harjun palattuaan Aleksanteri I:n sotaretkiltä ja asetti ehdoksi, että saisi myöhemmin lunastaa itselleen Harjuun rajoittuvan lahjoitusmaan. Baeckman hankki lisämaita muilla tilakaupoilla ja oli menestyksellinen maatalousmies. Tilalla oli lehmiä, lampaista ja sikoja ja soita kuivattiin viljelysmaiksi. Isänsä työtä jatkoi Woldemar Baeckman menestyksekkäästi ja tsaari myönsi hänelle 1861 maanviljelysneuvoksen arvonimen. Woldemar ajautui konkurssiin 1870 ja tilan osti huutokaupasta venäläinen kauppias Konstantin Aladdin.

Aladdin varmistaakseen hyvän voiton myi tilan nopeasti eteenpäin 1873 virolaiselle Adam von Knorringille ja tämän vaimolleen Julia Alexandrille. Knorring kuitenkin menehtyi nuorena ja leski myi tilan valtiolle 1885. Valtio perusti Harjuun maatalousoppilaitoksen 1889 ja vuonna 1995 Harjun omistus siirtyi valtiolta osakeyhtiölle. Vuonna 1997 oppilaitoksen nimeksi muutettiin Harjun oppimiskeskus.

1.4 Aluekartta

2 SAAPUMINEN PUISTOON / A Welcoming Place

Puistoon saavutaan Koulutilantien suunnasta Viipurintietä. Reitti on merkitty aluekarttaan punaisella värillä. Tämä on pääreitti saavuttaessa puistoon, mutta vaihtoehtoisia saapumisreittejä löytyy myös Hovintien koivukuja Museotien suunnasta tai Viipurintie idän suunnasta.

Harjun oppimiskeskus on ympärivuotinen asuin- ja oppimisympäristö opiskelijoille sekä henkilökunnalle. Erityisesti kesäkaudella kampukselle toivotetaan tervetulleiksi myös vierailijoita erilaisten tapahtumien kutsumina. Alue on avoin kaikille.

Oppimiskeskus sijaitsee Salpalinjaa pitkin kulkevan retkeilyreitin, Salpapolun varrella. Retkeilyreitti houkuttelee paljon luontomatkailijoita alueelle. Kampuspuiston luonnonläheisen sijainnin vuoksi saapuminen on helpointa autolla. Linja-autolla lähistölle pääsee 1 - 2 kertaa päivässä. Lähin bussipysäkki on noin kilometrin päässä.

2.1 Sisääntulo

Kampukselle saavuttaessa näkymiä hallitsevat pelto- ja metsämaisemat. Pääpysäköintialueen vieressä on alueopaste, joka kertoo vierailijalle alueen eri toiminnoista ja tiloista sekä pysäköintialueista.

Kuva: Opastetaulu

2.2 Turvallinen saavutettavuus

Kampusalue on kooltaan suuri ja toimintaa on moneen lähtöön. Puistoon on vapaa pääsy ja pääpysäköintialueelta on helppo kulku kävellen puiston keskeisille alueille. Pysäköintialueita myös on eri puolilla kampusta, yhteensä noin sata autopaikkaa. Suuremmissa yleisötilaisuuksissa pysäköinti keskitetään useimmiten ravirata-alueille ja tapahtumissa on liikenteenohjaus.

2.3 Opasteet ja kyltit

Opasteet neuvovat vierailijoita eri toimintojen ja tilojen pariin. Tapahtumia varten lisätään opasteita tarpeen mukaan. Alueopastekartta ja tienviitat on uudistettu 2023. Alueen ollessa suhteellisen laaja on opasteiden näkyvyys sekä kattavuus olennaista. Puistossa on runsaasti kasvillisuuden nimikylttejä. Lisäksi kesäksi 2025 puistoon on tulossa monimuotoisuudesta kertovia opastetauluja. Taulut esittelevät Harjun kampuspuiston luonnonmukaista puutarhanhoitoa tukevia ratkaisuja ja antavat tietoa luonnon monimuotoisuudesta. Taulut tukevat opiskelijoiden opintoja ja antavat tietoa satunnaisille kävijöille. Opastetauluihin tukeutuen järjestetään myös opastettuja kierroksia.

Kuva: Opastekylteissä on symbolit eri toiminnoille.

2.4 Esteettömyys

Kampuspuisto on avoin kaikille ja puiston kulkureitit ovat pääosin esteettämiä. Alueella on ravintolan tai kahvilan aukioloaikoina esteetön wc-tila. Pääreitit on valaistu. Talvisin pääreitit aurataan sekä hiekoitetaan. Kulkuväylät ovat pääosin hiekkapintaisia, päätiät on asfaltoitu. Hiekkateitä huolletaan säännöllisesti. Kampusalueella on korkeuseroja, mutta kaltevuus on pääosin loivaa ja jyrkemmät paikat on mahdollista kiertää loivempaa reittiä.

3 TERVEYS JA TURVALLISUUS / Healthy, Safe and Secure

Kiessi-kahvila. Kuva: Krista Ylinen.

3.1 Terveelliset palvelut ja aktiviteettien tarjonta

Harjun kampuspuisto tarjoaa vierailijoille monipuolisen ja viihtyisän puutarhakokemuksen. Alueen historialliset rakennukset, maaseutumaisema ja kauniit puistoalueet luovat rauhallisen ympäristön itsenäiseen kiertelyyn tai opastetuille kierroksille osallistumiseen. Ympäri kampusta löytyy monenlaisia aktiviteetteja hevosurheilusta mobiilisuunnistukseen ja frisbeegolfiin. Opetusmahdollisuuksien lomassa alue luo ideaalin ympäristön tilaisuuksien tai leirien järjestämiseen. Harjun hieno historia näkyy alueen rakennuksissa ja ympäristössä. Suuremmatkin ryhmät mahtuvat viettämään juhlaa tai työyhteisön virkistyspäiviä räätälöidyn ohjelman parissa. Alueella järjestetään monenlaisia tapahtumia, kuten kevät- ja joulutapahtumat, koiranäyttelyt ja kesäinen kamarimusiikkitapahtuma.

Kuva: Alueella frisbeegolfrata.

Kuva: Kiessin Vintti valmiina juhlaan.

3.2 Turvalliset tilat ja laitteet

Puiston julkiset sisä- ja ulkotilat ovat auki ja avoimessa käytössä päiväsaikaan.

Asuinrakennuksiin ja muihin ei-yleisökäyttöön tarkoitettujen rakennusten ovet ovat sähkölukoilla suljettu ja avaimia on henkilökunnalla, opiskelijoilla sekä kiinteistöhuollolla.

Kampuksen oma kiinteistöhuolto päivystää ympäri vuorokauden, kaikkina viikonpäivinä.

Kiinteistöpäivystyksen yhteystiedot ovat selkeästi näkyvillä rakennusten ulko-ovilla. Alueen osoite sekä ohjeet toimintaan hätätilanteessa löytyvät useiden rakennusten edustoilta.

Alueella on kameravalvonta.

Yleisessä käytössä olevia laitteita, esimerkiksi leikkivälineitä, ei alueella ole. Puiston rakenteet ja kalusteet huolletaan ja tarkastetaan säännöllisesti.

3.3 Turvallisuus alueella

Harjun oppimiskeskuksessa on ajantasainen pelastussuunnitelma ja turvallisuusohjeet, joiden mukaan luodaan turvallinen toimintaympäristö henkilökunnalle, opiskelijoille ja vierailijoille.

Esimerkiksi keskeisimmällä alueella ravintolan ja kesäkahvilan edustalla on nopeusrajoitus laskettu 15 kilometriin tunnissa. Turvallinen ja kestävä koneiden ja laitteiden käyttö sisällytetään opetukseen.

Oppilaitoksen henkilökunta käy tarvittavat turvallisuuskoulutukset, ensiapukoulutuksen sekä tulityökoulutuksen, mikäli työnkuva niin vaatii. Henkilökunta ja opiskelijat osallistuvat alkusammutuskoulutukseen. Vaarojen tunnistaminen ja riskien arviointi on osa opetusta.

3.4 Lemmikkieläimien huomioiminen

Lemmikit ovat tervetulleita puistoon ympäri vuoden ja alueella järjestetäänkin koiranäyttelyitä ynnä muita tapahtumia vuosittain. Kesäkahvila Kiessissä on tarjolla juomavettä lemmikeille ja lemmikit ovat tervetulleita terassille. Lemmikit, kuten koirat, on pidettävä kytkettyinä vierailun ajan ja jätökset tulee siivota. Vierailevat lemmikit tulee pitää turvallisella etäisyydellä alueella asuvista eläimistä, kuten hevosista ja laiduntavasta karjasta.

4 PUHTAUS JA KUNNOSSAPITO / Well Maintained and Clean

Harjun oppimiskeskuksen rakennetun kampusalueen kokonaispinta-ala on noin 35 hehtaaria. Lisäksi oppilaitoksen alueeseen kuuluu peltoja ja yhteiskäytössä olevia opetusmetsiä. Hoidettavaa puistoa on yhteensä noin kahdeksan hehtaaria. Alueella on monipuolisesti erilaisia ja erilaista hoitoa vaativia kohteita, kuten puusto, istutusalueet, niittyalueet, kausikasvi-istutukset, kiveykset ja muurit. Kampuspuiston hoitotöistä vastaavat puutarha-alan taitovalmentajat. Opiskelijat osallistuvat hoito-, kunnostus- ja perustamistöihin lähijaksojensa aikana. Lisäksi kampusaluetta hoitaa kiinteistöpäällikkö, kiinteistönhoitaja sekä apuna maatalan taitovalmentajat. Alueen hoito ja kunnossapito tehdään kunnioittaen alueen maisemallisia ja historiallisia arvoja. Kunnossapitotöitä ohjaa RAMS-luokituksen mukainen kunnossapitoluokittelu.

Kuva: Syystöitä kampuspuistossa.

4.1 Jätehuolto ja kierrätys

Harjun kampuspuistossa on kuusi jätteiden keruupistettä. Pisteistä löytyy eri jätejakeiden astiat, hieman riippuen pisteestä. Ravintola Auran luota löytyvällä hyötyjätepisteellä on loppujätteen, biojätteen, paperin, kartongin ja pahvin, muovipakkausten, lasin, metallin ja paristojen keräysastiat. Lisäksi konehallin keräyspisteellä lajitellaan metallijäte, sähkö- ja elektroniikkaromu sekä öljyjäte. Kestopuulle ja muulle puujätteelle on erilliskeräys.

Itse puistossa on neljä 60 litran roska-astiaa. Astiat on sijoitettu paikkoihin, jossa vierailijoita kulkee runsaimmin: Lampipuistoon, ravintola Auran eteen, Kiessin Vintin eteen sekä kartanon sivulle.

Koirien jätöksiä kerätään samalla tavalla, kuin hevosten jätöksiä, joista alueella on suurempi haitta kuin koirista (kuva). Alueella on useassa eri paikassa kannellinen astia ja talikko, jolla jätökset siivotaan kannelliseen astiaan. Hevosten jätösten siivoaminen ja astioiden tyhjennys kuuluu hevosopetuksen vastuulle. Kunnossapitohenkilöstön tavoitteena on edistää kiertotaloutta kaikessa toiminnassa ja pyrkiä vähentämään jätteen syntyä. Kestävät toimintatavat ja kiertotalous ovat puutarha-alan opetuksen keskiössä.

Kuva: Lampipuiston perenna-alue syksyllä.

4.2 Viheralueiden kunnossapito

Harjun kampuspuistossa on erilaisia hoidettavia puisto- ja viheralueita noin kahdeksan hehtaaria. Vanhimmat osat puistosta ovat oletettavasti samalta ajalta vuonna 1816 rakennetun päärakennuksen kanssa. Hovinpuiston vanhimmat lehmukset päärakennuksen eteläpuolella ovat 1860-luvulla otetuissa kuvissa jo aikuisen kokoisia.

Lampipuisto on vesiaihekokonaisuus Harjun kampusalueen etelälaidalla. Alueelle on rakennettu pengerrettyyn rinteeseen eri tasoihin neljä lampea, jotka yhdistyvät toisiinsa vesiputouksin ja puroin. Pengerryksiä rakennettaessa hyödynnettiin lähiseudun kivilouhimoiden sivukiveä. Istutusalueita rakennetaan osana opetusta. Istutusalueilla on muun muassa perennoja 60 eri lajista ja lajikkeesta sekä erilaisia heiniä ja havukasveja. Ylimmän lammen viereen on rakennettu katos, Hovimaja, jossa voidaan järjestää tapahtumia, kuten vihkitilaisuuksia ja konsertteja.

Vesialtaiden kunnossapitoon kuuluu vesikierron tarkkailua ja säätämistä sadannan mukaan. Syksyllä altaisiin ja puroihin kertyy puiden lehtiä ja kuolleita kasvinosia, jotka poistetaan säännöllisesti. Ylivuoto lammista valuu hallitusti alimpana olevalle kosteikkoalueelle. Kosteikkoalueen ja alimpien lampien viherrakennustyöt ovat vielä kesken. Koko lampipuisto on viherrakentamisen oppimisympäristö, jota rakennetaan vähitellen.

Kampusalueella on leikattavaa kuusiaitaa 600 metriä. Lisäksi erilaisia hoidettavia pensas- ja perennaistutuksia koko kampusalueella on yli 1000 m². Istutusalueet vaativat luonnollisesti paljon kunnossapitoa.

Viheralan taitovalmentajat vastaavat puiston kunnossapidon ja rakentamistöiden suunnittelusta ja toteuttamisesta. Maatalous- ja metsäalan henkilöstö ja opiskelijat auttavat tarpeen mukaan isommissa projekteissa. Oppilaitokselle työssä oppimaan jäävien opiskelijoiden määrä vaihtelee vuosittain.

Kasvillisuusalueiden rikkakasvitorjunta tehdään mekaanisesti kitkien eikä herbisidejä käytetä. Istutusalueet pyritään suunnittelemaan ja rakentamaan siten, että ne pärjäävät kesällä ilman kastelua. Kausikasveja istutetaan suuriin istutusastioihin sekä muutamalle istutusalueelle. Nurmikoita ei kastella. Viime vuosien pitkät, sateettomat hellejaksot ovat olleet haastavia kunnossapidon kannalta ja myös joitakin vanhempia istutusalueita on jouduttu kastelemaan. Nurmikot ja niityt hoidetaan kunnossapitoluokituksen edellyttämällä tiheydellä. Nurmikoita ei lannoiteta, vaan nurmikon leikkuujäte toimii ravinnelisänä. Perennojen kevät-kunnostusjäte silputaan paikalleen osalla istutusalueista. Syksyisin lehdet murskataan pääosin nurmikoille, osa lehdistä kerätään ja kompostoidaan.

Kuva: Kylvettyjä niitty-laikkuja Kiessi-kahvilan rinteessä.

Osa lehdistä kerätään ja kompostoidaan. Istutusalueita on lannoitettu tarpeen mukaan tavallisilla puutarhalannoitteilla. Kalkitukseen käytetään rakeista puutarhakalkkia. Maanalyysejä otetaan puiston eri alueilta tarpeen mukaan, joiltakin alueilta säännöllisesti.

Puille aiheutuvia haittoja pyritään vähentämään poistamalla nurmikko puiden ympäriltä ja istuttamalla tilalle maanpeitekasveja. Maan tiivistymistä vähennetään vähentämällä nurmikonleikkuuta.

Oppimiskeskuksen alueella on 18-väyläinen frisbeegolfrata. Rata on rakennettu osittain puistoon ja osittain metsään ja pellolle. Radan hoito ja rakenteiden ylläpito kuuluvat myös puiston kunnossapitoon.

4.2.1 Viheralueiden kunnossapitoluokitus

Harjun oppimiskeskuksen alueet on RAMS-kunnossapitoluokiteltu ja niitä hoidetaan sen mukaisesti. RAMS-luokittelussa R1-ryhmään kuuluvat Harjun keskeiset edustusalueet. Näissä kunnossapidon tavoitteena on säilyttää paikan omaleimainen, arkkitehtoninen, historiallinen, puutarhataiteellinen ja kulttuurinen ilme. R3-luokkaan kuuluu pääosa viheralueista. Hoidon tavoitteena on monipuolinen, viihtyisä, turvallinen ja toimiva viheralue. R4-hoitoluokkaan on valittu muutamia alueita R3-hoitoluokan reunoilta. Nämä ovat suoja- ja vaihtumisviheralueita.

Hoidon tavoitteena on kerroksellinen kasvillisuus, monimuotoisuus ja puistomainen yleisilme. Istutusalueiden suunnittelussa suositaan dynaamista suunnittelua. Viherkunnossapito hoitaa kaikkia R1-R4-alueita, Rx- sekä Ax-alueita. Harjun oppimiskeskuksen alueella on myös RAMS-luokittelussa M1–M5 alueita, mutta näiden alueiden hoidosta ja kunnossapidosta vastaavat maatalous- ja metsäala.

Kuva: Harjun kampuspuiston RAMS-luokitus. Hanna Johansson (2022).

4.2.2 Kunnossapidon haasteet

Viheralueiden hoidon suurimpana haasteena on resurssien vuosittainen vaihtelu. Koska puiston kunnossapidon toteutus on osittain riippuvainen opiskelijamäärästä, vaikuttaa vuosittainen tilanteen vaihtelu siihen, kuinka paljon vaativampia kunnossapitotöitä pystytään kunakin vuonna tekemään. Perustasoinen kunnossapito hoidetaan pääasiassa henkilökunnan voimin.

4.3 Puuston kunnossapito

Kampuspuistossa on paljon vanhoja lehtipuita. Näistä vanhimmat puut ovat lehmuksia ja niiden iäksi on arvioitu vähintään 150 vuotta. Henkilökunta arvioi jatkuvasti puiden kuntoa silmämääräisesti. Tavoitteena on, että arboristit tekevät kuntoarvion puiston puista muutaman vuoden välein tai tarpeen mukaan.

Viimeisimpään, vuoden 2019 arviointiin liittyviä hoitotoimenpiteitä tehdään arboristien suunnitelman mukaisesti. Opiskelijatyönä tehdään erilaisia hoitoleikkauksia sekä maasta käsin että nostolavalta. Oppimiskeskuksen henkilökunta on poistanut tai leikannut osan puista. Lisäksi arboristiyritys tekee puille latvustuentoja ja hoitoleikkauksia.

Kuva: Talvella 2025 kaatunut mongolianvaahtera katkottiin ja puut sijoitettiin puistoon lahopuiksi.

4.4 Rakenteiden ja infrastruktuurin ylläpito

Rakennusten ja rakennetun ympäristön kunto vaikuttaa alueen yleisilmeeseen ja turvallisuuteen. Harjussa on yli 50 rakennusta, jotka ovat oppimiskeskuksen omistuksessa. Kiinteistöjen hoito on omassa hallinnassa. Rakennuksista 13 on suojeltu rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain nojalla. ELY-keskus antoi suojelupäätöksen 11.4.2024. Suojelu koskee rakennusten ulkoasua ja rakennusrunkoa sekä muutamassa tapauksessa sisätiloja. Vanhin rakennus on kartanon päärakennus vuodelta 1816, monet rakennukset

on tehty maatalouskoulun alkutaipaleella vuosina 1888–1907. Rakennusten joukossa on viljamakasiini, aitta, kalustosuoja sekä useita asuinrakennuksia. Lisäksi on suojeltu functionalismia edustava, arkkitehti Jalmari Peltosen suunnittelema ruokalarakennus vuodelta 1954 (kuvassa). Suojeltujen rakennusten lisäksi rakennuskantaa on 1960–2010-luvuilta.

Suojeltujen rakennusten kunnossapitäminen vaatii erityisosaamista ja resursseja. Rakennusten kunnostamisessa tehdään yhteistyötä muiden ammatillisten oppilaitosten kanssa, esimerkiksi pintakäsittelytyöissä. Kaikenikäisiä rakennuksia kunnostetaan: viimeisimpänä valmistui 1960-luvulta olevan toimistorakennuksen sisäilmasaneeraus.

Kiinteistöpäällikkö sekä kiinteistöhoitaja vastaavat rakennuksien ja teiden kunnossapidosta. Tiet pidetään siisteinä ja hiekkatiet lanataan säännöllisesti kesäaikaan. Puistoissa olevat rakennelmat ja rakenteet tarkastetaan ja huolletaan säännöllisesti.

4.5 Laitteiden ja välineiden kunnossapito

Yleisessä käytössä olevia laitteita, esimerkiksi leikkivälineitä, ei alueella ole. Puiston rakenteet ja kalusteet huolletaan ja tarkastetaan säännöllisesti. Kalusteita huolletaan ja kunnostetaan osana opiskelijoiden opetusta. Kalusteet kerätään talveksi varastoon. Puiston kunnossapidon käytössä on monia erilaisia laitteita ja välineitä. Koneet ja laitteet huolletaan huoltopäällikön tai taitovalmentajan ohjauksessa. Päivittäishuollot ja tarkastukset tehdään käytön yhteydessä.

Kuva: Opiskelijat kunnostavat pöytäpenkkiä puistoon.

5 YMPÄRISTÖ / Environmental Management

Harjun kampuspuiston kunnossapidon tavoitteena on valita mahdollisimman ympäristöystävällinen ja kestävä ratkaisu. Oppimisympäristönä toimivan kampuspuiston toimintaa kehitetään kestävän ympäristörakentamisen periaatteiden mukaisesti.

Harjun oppimiskeskuksen muiden toimialojen ympäristövaikutuksiin vaikuttavista ratkaisuista esimerkkinä voidaan mainita hevostallien valumavesien puhdistamot ja aurinkopaneelien asentaminen maneesin katolle. Aurinkopaneelit tuottavat sähköä oppilaitoksen tarpeisiin.

5.1 Ympäristövaikutusten hallinta

Vettä pyritään käyttämään ympäristöä säästävästi. Osa kasteluvedestä otetaan Ravijoesta vanhan kastelupumppaamon ja putkiston avulla. Kausikasvien kasteluun tullaan jatkossa hyödyntämään vesijohtoveden lisäksi sadevettä. Lampipuistossa lampien vesi otetaan vanhan puutarhan porakaivosta. Osa alueen hulevesistä kootaan hulevesiviemäristöön, mutta iso osa alueen hulevesistä johdetaan imeytymään rakennusten ympäristöön.

Lampipuiston lampien alapuolella oleva kosteikkoalue antaa vedelle luonnollisen paikan imeytyä hiljalleen takaisin maaperään. Kosteikkoalueen vesi muodostuu lampien ylivuotovedestä sekä mäen ylärinteestä maaperästä valuvista vesistä, ei varsinaisista hulevesistä. Kosteikkoalueen lammikoitumistila on 20–30 cm. Tämän alueen tarkoituksen on tarjota lajeille erilaisen elinympäristön lisäten luonnon monimuotoisuutta.

Käynnissä oleva Ravijoen valuma-alueen kunnostushanke suunnittelee ja rakentaa Harjun pihapiiriin hulevesien imeytysalueen. Rakennettava alue on oppimisympäristö, jossa opiskelijat pääsevät rakentamaan ja hoitamaan hulevesikohdetta. Oppimiskeskuksessa panostetaan materiaalien lajitteluun ja kierrätykseen sekä työvälineiden huoltoon. Tavoitteena on negatiivisten ympäristövaikutusten vähentäminen. Akkukäyttöisten pienkoneiden määrää kalustossa lisätään vuosi vuodelta ja kunnossapidon pääkulkuneuvo on pieni sähkökäyttöinen golfauto. Kesäksi 2025 ruohonleikkuuseen tulee kaksi sähkökäyttöistä robottikonetta. Polttomootorikäyttöisissä pienkoneissa käytetään alkylaattibensiiniä.

Kuva: Sähkökäyttöinen maantärytin ja pieni kiinteistötraktori ovat esimerkkejä Harjun konekannasta.

5.2 Jättemäärän vähentäminen

Harjun oppimiskeskus on seurannut keskeisiä kulutuslukuja vuodesta 2004 saakka. Sähkön, lämmön, veden, jäteveden ja eri jätelajien määrissä on tuona aikana tapahtunut monia muutoksia.

Puiston kunnossapidossa kasvijäte pyritään käsittelemään syntypaikallaan esim. silppuamalla kasvuston sekaan. Kaikki poistettava kasvijäte kompostoidaan ja kompostimultaa hyödynnetään kasvualustoissa ja maanparannuksessa. Puistosta tulevat oksat ja risut haketetaan. Osa hakkeesta myydään energiakäyttöön ja osa käytetään katteena puistossa. Poistettujen puiden runkoja sijoitetaan lahoppuustoksi puistoon. Rakennusprojekteissa syntyneet ylijäämämaat hyödynnetään tulevaisuuden projekteissa.

Jätteen määrää vähennetään suunnittelemalla hankinnat tarkasti ja hyödyntämällä olemassa olevia materiaaleja ja tarvikkeita. Syntyvä jäte kierrätetään ja lajitellaan. Tavoitteena on opettaa opiskelijoille resurssiviisasta kunnossapitoa ja rakentamista sekä kiinnittää heidän huomionsa elinkaariajatteluun.

5.3 Torjunta-aineiden ja kemikaalien käyttö

Varsinaisia kasvinsuojeluaineita kampuspuistossa käytetään erittäin vähän. Vieraslajien torjunnassa on jouduttu pienellä alueella käyttämään glyfosaattia. Kausikasvien ja viherkasvien kasvinsuojelussa käytetään tarvittaessa pyretriinivalmistetta. Opetukseen kuuluvaa kasvinsuojeluaineiden ja -kaluston käyttöä opetetaan käyttämällä väkiviinaetikkapohjaisia kasvinsuojeluaineita.

5.4 Kasvualustat

Pääsääntöisesti viherrakentamisessa on käytetty Kekkilän valmistamia tuotteistettuja kasvualustoja. Soveltuvissa kohteissa käytetään kasvualustana omaa kompostimultaa, esimerkiksi nurmikon pohjissa. Puutarhajätekomposti on kevättalvella 2025 siirretty parempaan paikkaan, jotta voidaan välttää valkokarhunköynnöksen leviäminen. Turpeen korvaaminen muilla materiaaleilla hevosten kuivikkeena on aiheena yhdessä Harjun oppimiskeskuksen hallinnoimassa hankkeessa. Tämän hankkeen kuivikelantaa kompostoidaan vuonna 2025 kasvualustan valmistusta varten.

5.5 Vieraslajit

Vieraslajeista alueelta on löytynyt kurturuusua, japanintatarta, komealupiinia, isotuomipihlajaa, valkokarhunköynnöstä, viitapihlaja-angervoa sekä pajuangervoa. Kurturuusut on poistettu peittämällä tai näännyttämällä. Japanintatarta on oppimiskeskuksen alueella noin 20 m² kokoinen alue. Alueella on tehty torjuntaa sekä mekaanisesti että glyfosaatilla. Komealupiinia esiintyy muutamalla pienellä alueella. Torjuntaa on tehty kaivamalla kasvit juurineen ylös. Isotuomipihlajaa löytyy istutettuna alueella ja se on myös levinnyt luontoon. Alueella olevat pensaat poistetaan kokonaan lähivuosina ja luontoon

karanneet pensaiden leviämistä hillitään raivaamalla. Valkokarhunköynnöstä esiintyy alueella jonkun verran ja sitä torjutaan mekaanisesti kitkemällä. Viitapihlaja-angervo ja pajuangervot pidetään hallinnassa ja niiden leviäminen ympäröivään luontoon estetään. Viitapihlaja-angervon kasvualueita vähennetään näivettämällä. Peltoalueilla on tavattu rikkakananhirssiä, jota maatila poistaa pelloilta aktiivisesti.

5.6 Ilmastonmuutokseen sopeutumisen strategiat

Harjun oppimiskeskuksen alueella on runsaasti vanhoja puita ja muuta kasvillisuutta, jotka toimivat tehokkaina hiilinieluina. Puiden ja muun kasvillisuuden lehtimassa on huomattava. Kun puiden ja kasvien juuristo voi hyvin elinvoimaisessa ja terveessä maaperässä, myös yhteyttäminen toimii hyvin. Suuret puut myös varjostavat sopivasti kasvillisuutta suojaten maaperää liialliselta kuumuudelta. Alueelle istutetaan aktiivisesti uusia puulajeja ja -lajikkeita lisäämään monimuotoisuutta ja korvaamaan poistuvia puita. Laajoille nurmikoille on perustettu niitty laikkuja, mikä vähentää leikattavaa pinta-alaa, vähentää tätä kautta päästöjä sekä lisää monimuotoisuutta.

Ilmaston muuttuessa sadanta lisääntyy ja sään ääri-ilmiöt muuttuvat rajummiksi. Hulevesien käsittelyn suunnittelussa painotetaan kestävien, imeyttämiseen ja viivyttämiseen perustuvien ratkaisujen rakentamista.

Lampipuiston alareunalla oleva luonnonmukainen kosteikkoalue ottaa vastaan myös ylemmistä maakerroksista luonnollisesti runsassateisina kesinä valuvat vedet. Kosteikkoalue on monimuotoinen elinympäristö useille lajeille. Veden eteenpäin virtaus ojaan ja edelleen jokeen viivästyy kosteikkoalueen ansiosta ja vesi saa rauhassa imeytyä maaperään.

Vaikka sadanta lisääntyy, myös kuivuusjaksot ovat lisääntymässä. Kuivuuteen varaudutaan istuttamalla istutusalueille alueen luonnolliseen elinympäristöön ja kosteusoloihin sopivia kasveja. Dynaamisen istutussuunnittelun periaatteita hyödynnetään istutusalueilla ja kasvien annetaan levittäytyä dynaamisesti. Biohiilen käyttöä kosteuden tasaajana esimerkiksi puuistutuksissa kokeillaan.

Ilmastonmuutoksen myötä tuulisuus lisääntyy. Alueen 3 - 4 metriä korkeat kuusiaidat estävät tehokkaasti voimakkaampien tuulien pääsemisen alueille luoden niille suojaisamman kasvuympäristön. Puiston vanhoja puita hoidetaan, jotta ne kestävät paremmin tuuliset olosuhteet.

6 LUONNON MONIMUOTOISUUS JA LUONTOARVOT / Biodiversity, Landscape and Heritage

Harjun alue on monimuotoinen ja arvokas sekä maiseman, kulttuurihistorian, että luontoarvojen osalta. Kestävän kehityksen periaatteet ohjaavat alueen suunnittelua pedagogisten näkökohtien rinnalla.

6.1 Kasvillisuus

Harjun puistossa ja puutarhassa löytyy monipuolisesti erilaisia ja erilaista hoitoa vaativia kohteita, kuten monipuoliset istutusalueet, kausikasvi-istutukset, kiveykset ja muurit.

Kasvillisuus on monimuotoista ja esittelee runsaasti erilaisia kasvilajeja ja -lajikkeita. Monimuotoisuutta on lisätty rakentamalla niittyalueita. Suuri osa istutetuista kasveista on merkitty suomalaisin ja tieteellisin nimin,

joten jokainen Harjussa kävijä voi opiskella kasveja kiertelemällä puistoalueilla.

Pitkästä historiasta ja laajasta alueesta johtuen puiston kasvillisuusluettelo ei ole täydellinen. Kasvillisuuden kartoitusta jatketaan edelleen ja tietoja päivitetään olemassa oleviin kasvuluetteluihin. Hedelmätarhassa kasvaa laaja valikoima omenalajikkeita.

6.2 Arvokkaiden luontokohteiden säilyttäminen

Puistoalue on rakennettua ympäristöä, joten luontaisia arvokkaita luontokohteita ei esiinny. Kartanon päärakennuksen ympäristö on 1800-luvulta peräisin olevaa puistoa. Puiston vanhimpia puita hoidetaan huolella, jotta ne säilyisivät vielä pitkään kävijöiden ilona.

Keskeisellä paikalla pihapiirissä on 2. maailmansodan aikaisen puolustuslinjan, Salpalinjan, linnoitteita. Linnoitteiden ympäristöä hoidetaan, jotta kävijät pääsevät vierailemaan niiden luona. Ravijoen varrella olevilla panssariestealueilla laiduntaa kesäisin lampaita, jotka huolehtivat ympäristön avoimena pysymisestä. Lampaat ovat paikallisen lammastilayrittäjän omistuksessa ja hoidossa.

Ravijoki virtaa pihapiirin vieressä. Puistoalueet eivät ulotu joelle asti, mutta kulttuurimaiseman avoimuuden säilyttämisestä pidetään huolta. Jokivarren luonnonkasvustoa hoidetaan ja säilytetään valumien ja eroosion estämiseksi. Turpeen korvaaminen muilla materiaaleilla hevosten kuivikkeena -hankkeen yhtenä toimenpiteenä on perustaa pajujen koeviljelmä. Tämä viljelmä sijoittuu Ravijoen rantaan. Koeviljelmän

tavoitteena on saada tietoa viljelmän perustamisesta, sen kehittymisestä ja kannattavuudesta kuivikevaihtoehtona.

Kuva: Lampaat pitävät panssarikiviesteiden linjaa avoimena.

6.3 Istutusalueiden suunnittelu

Istutusten suunnittelusta vastaa henkilökunta. Myös oppilaat osallistuvat alueiden suunnitteluun. Puiston uusi alue on Lampipuisto, jonka ideoijana toimi puutarhaneuvos Heikki Laaksonen ja rakentamistyöt alkoivat vuonna 2017. Tämän 1,25 hehtaarin kattavan uuden puistoalueen rakentaminen on merkittävä hanke. Uuden puistoalueen rakentaminen jatkuu asteittain opiskelijatyönä. Istutusten suunnittelussa otetaan huomioon monimuotoisuus, vähäisen hoidon tarve

ja kosteusolosuhteiden vaihtelu. Rakentaminen tehdään kestävän ympäristörakentamisen periaatteiden mukaisesti.

Tavoitteena on tulevaisuudessa rakentaa vanhan hedelmätarhan yhteyteen Ryytimaa-niminen puistoalue esittelemään luonnonmukaista puutarhanhoitoa.

7 OSALLISUUS JA YHTEISÖLLISYYS / Community Involvement

7.1 Yhteisön osallistaminen

Harjun puistoalue palvelee tapahtumien osallistujia, matkailijoita, satunnaisia kävijöitä, asukkaita ja opiskelijoita. Puisto toimii opiskelijoille opetusympäristönä sekä vapaa-ajanviettopaikkana. Yhteisön osallistamista tapahtuu eri tapahtumien yhteydessä, kun jaetaan tietoa vaikkapa puutarhanhoidosta.

Eri toimijat järjestävät Harjussa erilaisia tapahtumia, kuten kenttä-, este- ja maastoesteratsastuskisoja, koiranäyttelyitä, kengitys- ja hevosvaunujen korjauskursseja sekä Kaakon kamarimusiikkitapahtumaa. Pihapiirissä toteutetaan tervapääskyjen pesintätutkimusta, perhoskartoitusta sekä kimalaisseurantaa. Tutkimuksia toteuttavat ulkopuoliset tahot. Lisäksi oppimiskeskuksen omissa tapahtumissa on mukana useita toimijoita, kuten joulutapahtuman tuotteiden myyjät tai kotieläinpihan yrittäjä. Alueen suunnittelussa, rakentamisessa tai kunnossapidossa on ollut mukana eri tahoja, mutta lähinnä toteuttamassa tilattuja töitä.

Kuva: Green Flag Award -lipunnostotilaisuus Harjun Lampipuistossa elokuussa 2023.

7.2 Aktiviteetit ja palvelut

Kampuspuistossa kesäkaudella palveluja ja suussa sulavia herkkuja tarjoaa kesäkahvila Kiessi. Kahvilasta on myös saatavilla esitteitä ja opaskarttoja. Kahvilassa on eri taiteilijoiden taidenäyttelyitä.

Kahvilan vierestä löytyy Kiessi-museo, johon on vapaa pääsy kahvilan aukioloaikoina ja muulloin vierailulle pääsee tilauksesta. Museon tarkoituksena on säilyttää vanhoja arjessa käytettyjä hevosajoneuvoja, välittää tietoa vanhasta hevosmiestäidosta sekä kertoa ajasta, jolloin arjen työt tehtiin hevosvoimin.

Lampipuiston alueelta alkaa 18-väyläinen frisbeegolfrata. Kampusalueella on mobiilisunnistusrasteja, geokätköjä, valaistu pururata, luontokuntosali ja laavuja. Pihapiirissä on myös nurmikenttä jalkapallolle ja tapahtumille.

Opastettuja kierroksia ja erilaisia aktiviteetteja on tilattavissa kävijäryhmille. Ryhmä voi halutessaan saada esimerkiksi opetusta kranssien tai kukkakimppujen sidonnassa. Opastetuilla kävelykierroksilla tutustutaan Harjun nykypäivään ja historiaan tai voidaan sukeltaa syvemmälle sotahistoriaan ja tutustua Salpalinjan juoksuhautoihin, estekiviin, luoliin

ja korsuihin. Alueen maalaismaisemiin voi tutustua myös hevostärryn kyydissä. Kesäaikaan Harjussa järjestetään eri tahojen leirejä, kuten rippileirejä, harrasteleirejä ja muita kokoontumisia.

Harjun oppimiskeskus järjestää tutkintoon johtavien opintojen lisäksi yksittäisiä opintokokonaisuuksia eri aloilta. Opintokokonaisuudet ovat avoimia kaikille hakijoille.

7.3 Tapahtumat

Harjussa järjestetään vuosittain monenlaisia tapahtumia. Kesäisin osallistutaan valtakunnalliseen Avoimet puutarhat -tapahtumaan. Tapahtuman tavoitteena on tuoda yhteen puutarhaharrastajia, edistää puutarhakulttuuria ja jakaa kokemuksia. Tuolloin tarjolla on opastettuja puistokierroksia.

Erilaiset hevostapahtumat ja suuret koiranäyttelyt tuovat kävijöitä alueelle. Kaakon kamarimusiikin ulkoilmakonsertteja on järjestetty kesäisin kampuspuistossa. Tapahtumia järjestämässä on useita seuroja, yhdistyksiä tai muita tahoja.

Vahtivuoren luontonäyttämö (kuva) on upea tapahtuma- ja esiintymisareena Harjun kampuspuiston läheisyydessä. Vahtivuoren alueella voidaan järjestää luonto-, historia- ja kulttuuritapahtumia tai vaikkapa hääjuhlia. Vahtivuoren alueella on myös tulipaikkoja ja laavuja, ja rakenteet ovat tapahtumien ulkopuolella retkeilijöiden käytettävissä. Näyttämön kiviseinämällä on tilauksesta mahdollista kokeilla kalliolaskeutumista.

Harjun mahdollisuudet tapahtumien toteutuksessa on huomioitu, kun vuoden 2025 alusta käynnistyi esiselvityshanke, jossa tutkitaan mahdollisuuksia perustaa luonto- ja kulttuurikeskus Harjun oppimiskeskuksen pihapiiriin. Hankkeen toteuttajana on Kotka-Hamina-seudun kehittämissyhtiö Cursor Oy. Hankkeen tavoitteena on luoda keskuksen toiminta- ja rahoituskonsepti, sekä koota ja vahvistaa yhteistyöverkostoja.

8 MARKKINOINTI JA VIESTINTÄ / Marketing and Communication

8.1 Markkinointitavat ja -kanavat

Harjun oppimiskeskuksen palvelujen markkinoinnissa pääpaino on koulutuksen esilletuomisessa. Markkinointi tapahtuu suurimmaksi osaksi internetissä mutta myös perinteisessä mediassa.

Onlinemarkkinointiin kuuluvat omat Youtube-, Facebook- sekä Instagram-sivut. TikTok on myös käytössä. Sosiaalisen median sisältöjä päivitetään säännöllisesti. Varsinkin Facebook on aktiivisessa käytössä, sieltä löytyy mm. videoita, kuvia ja arvosteluja.

Painetuissa medioissa alue on saanut julkisuutta tapahtumien ja oppilaitosta käsittelevien juttujen muodossa. Myös Harjussa käynnissä olevat hankkeet saavat säännöllisesti julkisuutta.

8.2 Markkinoinnin tavoitteet

Ympärivuotinen markkinointi liittyy koulutusalojen toimintaan, lisäksi tapahtumamarkkinointia tehdään tilanteen mukaan. Matkailu on Harjun oppimiskeskuksen markkinoinnin tärkeä osa. Oppimiskeskus tekee yhteistyötä alueen matkailun kehittämisorganisaation kanssa ja on mukana vuosittain erilaisilla messuilla.

Keskeisimmät tiedot oppilaitoksesta ja sen palveluista löytyvät omilta kotisivuilta. Sivut on vastikään uudistettu ja niitä päivitetään jatkuvasti. Hakukoneoptimointi on lisäksi tärkeä osa tunnettuuden lisäämisessä. Tavoitteena on lisätä puiston tunnettuutta matkailukohteena ja lisätä myös puutarha-alan koulutuksen vetovoimaa.

Kuva: Kansainvälistyvä Harju -hankkeessa luotiin oppilaitoksen virtuaalinen kartta. Kuvakaappaus sivulta <https://harjunopk.fi/harju/hankkeet/kansainvalistyyva-harju/>.

9 HALLINNOINTI / Management

9.1 Hallinnointi ja organisaatio

Harjun oppimiskeskus on yksityinen toisen asteen luonnonvara-alan ammatillinen oppilaitos. Oppimiskeskuksen omistavat MTK Virolahti, MTK Kaakkois-Suomi, Kymen-Karjalan hevosjalostusliitto ry, Kauppapuutarhaliitto Kymenlaakson piiri, Pro Agria Kymenlaakso ry, Virolahden, Miehikkälän ja Pyhtään kunnat sekä Haminan ja Kotkan kaupungit. Maa-alueet omistaa Harjun Oppimiskeskus Oy. Harjun oppimiskeskuksen hallitus ohjaa yhtiön kehittämistä ja yleistä toimintaa. Organisaatiossa kampuspuiston toimintaan vaikuttavat pedagoginen toiminta, tilatoiminnot ja matkailupalvelut, jotka tekevät keskenään tiivistä yhteistyötä.

Kuva: Harjun Oppimiskeskus Oy:n organisaatiokaavio.

9.2 Rahoitus

Kampuspuiston kunnossapito ja kehittäminen sijoittuvat Harjun oppimiskeskuksen organisaatiossa sekä opetuksen että kiinteistötoiminnan alle. Opetuksen toimialan rahoitus tulee valtiovarainministeriöltä. Ammatillisen koulutuksen rahoitus on vähentymässä. Tämä luo haasteita toiminnan kehittämiseen. Osakeyhtiömuotoisen oppimiskeskuksen päätöksentekojärjestelmä on nopea ja ketterä. Oppimiskeskuksen strategian mukaisesti pyrimme ”uudistumaan yhdessä”. Haasteet taloudessa tuovat mukanaan luovia talousratkaisuja.

9.3 Tavoitteet ja hankkeet

Harjun oppimiskeskuksella on käynnissä erilaisia hankkeita, jotka liittyvät pääasiassa opiskelun kehittämiseen ja opiskelijoiden hyvinvointiin. Lisäksi oppimiskeskus on mukana monessa hevostalouteen ja hevosten tutkimukseen liittyvässä hankkeessa. Esimerkiksi ”Turpeen korvaaminen muilla materiaaleilla hevosen kuivikkeena” -hankkeen tarkoituksena on selvittää, tutkia ja testata erilaisia kestäviä turpeen korvaavia kuivikeratkaisuja. Samalla kartoitetaan erilaisia mahdollisuuksia lannan jatkojalostukseen. Hanke tukee turpeesta luopumisen alueellista oikeudenmukaista siirtymää ja Suomen hiilineutraaliustavoitetta sekä ympäristöllisten haittavaikutusten korjaamista. Hankkeen ulkopuolella puutarhapuoli kompostoi kuivikelantaa kasvualustatarkoituksiin.

Alla olevassa taulukossa kootaan yhteen puisto- ja puutarhapuolen kehittämishankkeita. Hankkeiden aikataulut ovat siirtyneet edellisistä vuosista eteenpäin johtuen taloudellisista haasteista ja henkilöstöressurssista. Tavoitteena on kuitenkin rauhallisella aikataululla kehittää puistoja toiminnallisina oppimisympäristöinä ja opetuskohteina sekä kestävän ympäristörakentamisen ja luonnonmukaisuutta tukevan puutarhanhoidon esimerkkikohteina.

Puistojen kehittämisellä on oppilaitoksen johdon vahva tuki. Kahtena vuonna myönnetty Green Flag Award on nostanut puistojen tunnettuutta lähiseudulla ja myös talon sisällä. Henkilökunta on kokonaisuudessaan enemmän tietoinen puistotunnustuksesta ja tunnuksen velvoitteista.

Kehityshanke	2025	2026	2027	2028	2029
Lampipuisto	3-lampi, istutusalueet, tiet	4-lampi, istutusalueet	4-lampi	alareuna, yhteys arboretumiin	
Ryytimaa	maansiirtotyöt, lahoppuutarha	hulevesikohteen kasvillisuus	maansiirtotyöt, näytemaa	kasvillisuus, näytemaa	kasvillisuus hyötypuutarha
Kasvillisuuden inventointi ja vienti paikkatieto-järjestelmään	puut, pensaat, perennat	puut, pensaat, perennat, niityt			
Hulevesisuunnittelu ja järjestelmän kehittäminen	kohteen rakentaminen Ryytimaalle				
Uusi arboretum		suunnittelu	suunnittelu	maansiirtotyöt	istutustyöt

Lähteet

Bogdanova, D., Mollberg, H., Lindfors, J., & Hämäläinen, P. (2022). Toiminnanohjauksen suunnitelma Harjun oppimiskeskukselle.

Harjun oppimiskeskuksen kotisivut ja aineistot.